

KESKKONNAMINISTEERIUM

LIFE kliimameetmete allprogramm

Maris Arro

Keskkonnaministeerium

Kliimaosakonna peaspetsialist

10.04.2019

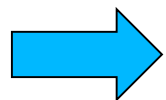
LIFE programmi Infopäev

Kliimameetmete allprogramm

- 2018–2020 aastatel eraldatakse kokku 413 miljonit eurot kliimaprojektidele (25% kogu LIFE'i selle perioodi eelarvest)
- 2019. aastal u 57,7 miljonit eurot, sellest
kliimahaldus ja teave 4,2 Meur
kliimamuutuste leevendamise projektid 29,5 Meur
kohanemise valdkonna projektid 24 Meur
- Toetuse määr perioodil 2018-2020 on 55%.
NB! Kliimameetmete allprogrammi puhul säilib ka sel aastal üheetapiline taotlemine- **täistaotlus**

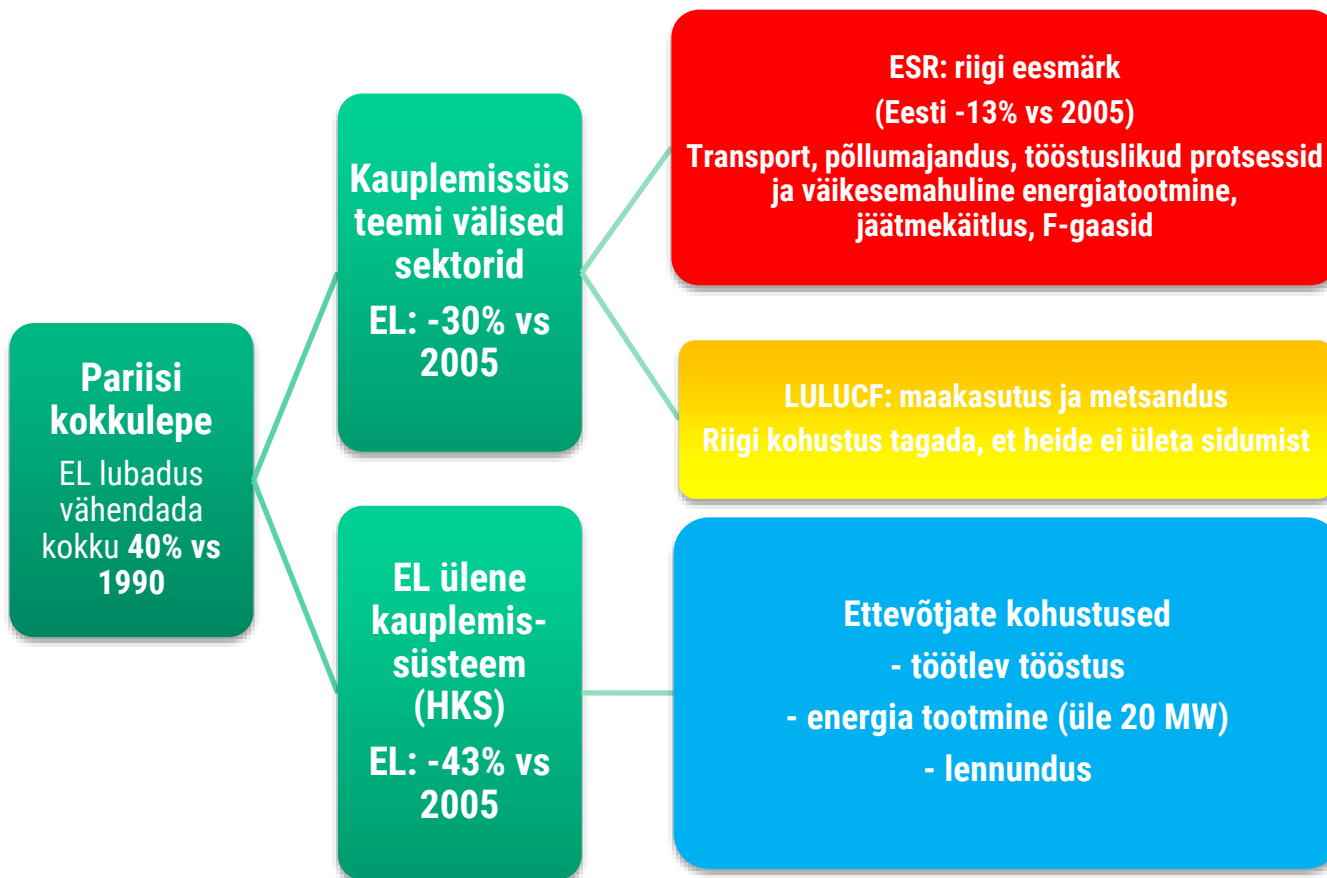
Kliimameetmete allprogrammi põhieesmärgid:

- Ressursitõhus, madala süsinikuga ja kliimamuutustele vastupanuvõimeline majandus.
- Euroopa Liidu kliimapoliitika arendamise ja valdkonna õigusaktide rakendamise toetamine.
- Kliimapoliitika eesmärkide laiaulatuslik integreerimine teistesse Euroopa Liidu poliitikatesse ning avaliku ja erasektori praktikasse.
- Parem kliimaalane juhtimine erinevatel tasanditel, sh kodanikuühiskonna, valitsusväliste organisatsioonide ja kohalike osalejate parem kaasamine.

Kliimameetmete allprogrammi projektid peavad toetama Euroopa Liidu kliimapoliitika elluviimist ja Euroopa Liidu ettevalmistamist kliimaga seotud väljakutseteks.

ELi kliimapoliitika eesmärgid (1)

ELi kliimapoliitika eesmärgid (2)

- **Ressursitõhus, keskkonnahoidlik ja vähese CO₂ heitega majandus**
 - Euroopa Liidu 7. keskkonnaalane tegevusprogramm, eesmärk nr 2
- **Kliimamuutustega kohanemine erinevatel tasemetel**
 - Pariisi lepe
 - Euroopa Liidu kliimamuutustega kohanemise strateegia
 - Eestis „Kliimamuutustega kohanemise arengukava aastani 2030“

Prioriteetsed valdkonnad

1. Kliimamuutuste leevendamine

Kasvuhoonegaaside heite vähendamine.

2. Kliimamuutustega kohanemine

Kliimamuutustele vastupidavuse suurendamine.

3. Kliimaalane juhtimine ja teave

Parimate tavade levitamine ja teadlikkuse tõstmine, parem teabevahetus, parem kliimaalane juhtimine kõikidel tasemetel, sh kodanikuühiskonna, MTÜde ja kohalike osapoolte kaasamine.

>>Valida üks põhiline valdkond, kuid võib ka lisaks teistesse panustada. Oluline on sünergia teiste valdkondade ja poliitikatega, nt kohanemisel lisaks elurikkuse toetamine.

Kliimamuutuste mõjude leevendamine (1)

2019 prioriteetidid

1. EL riikide ja piirkondlike/kohalike omavalitsuste jõupingutused KHG heite vähendamiseks sektorites: transport ja kütused, põllumajandus, ehitus (nt hoonete energiatõhusus), maakasutus ja metsandus;
2. KHG arvestuse väljatöötamine ja rakendamine ja kliimamuutuste leevendamine maakasutuse sektoris;
3. Maakorraldusviiside arendamine, mis mõjutavad KHG heidet ja selle vähendamist;
4. Meetmed, mis parandavad KHG heitkogustega kauplemise süsteemi toimimist ja mõjutavad energia- ja KHG mahukat tööstust;
5. F-gaasid ja osoonikihti kahandavad ained;
6. KHG seire ja riiklik aruandlus.

Kliimamuutuste mõjude leevendamine (2)

- Arendada KHG arvestust ja vähendada KHG heidet maakasutuse sektoris
- Maakasutusviiside arendamine, mis mõjutavad KHG heitkoguseid ja nende vähendamist

Kliimamuutuste mõjude leevendamine (3)

- Meetmed, mis parandavad KHG heitkogustega kauplemise süsteemi toimimist ja mõjutavad energia- ja kasvuhoonegaaside intensiivset tööstustoodangut (eriti need tööstusharud, mis võivad kokku puutuda märkimisväärse süsinikdioksiidi lekke ohuga);
- Investeeringuid tööstuse innovatsiooni, kuluefektiivsetesse tehnoloogiatesse ja näidisrajatistesse toetamaks vähese CO₂-heitega tootmist, sh projektid reaalses tööstuskeskkonnas;
- Tehnoloogiate, protsesside ülekantavust sektoris.

Kliimamuutuste mõjude leevendamine (4)

- Jahutus- ja kliimaseadmed, tuletõrjesüsteemid, soojuspumbad, pingejaotlad, vahutööstus (nt ehitusvahud ja plaadid), elektroonikatööstuses lahustina ja aerosoolides
- Innovatsiooni- ja näidisprojektid näitamaks madala globaalse soojendamise potentsiaaliga alternatiivide kättesaadavust
- Külmutusseadmete ja konditsioneeride standarditest põhjustatud barjäärid, nt vaja infot riskihaldamise osas süttimisohtlikele F-gaaside alternatiividele.

Kliimamuutuste mõjudega kohanemine (1)

2019 prioriteetidid:

1. Linnakeskkonna kliimamuutustega kohanemine ja maakasutuse planeerimine leevendamaks kliimamuutuste mõju
2. Taristu vastupidavus kliimale, sh sinirohetaristu ja ökosüsteemil põhinevate lähenemisviiside kohandamine
3. Säätlik veemajandus põuatundlikes piirkondades, üleujutuste ja rannikualade majandamine
4. Põllumajandus-, metsandus- ja turismisektori, sealhulgas saarte ja mägipiirkondade vastupanuvõime kliimamuutustele
5. ELi äärepoolseimate piirkondade toetamine-valmisolek äärmuslikeks ilmastikunähtusteks, eriti rannikualadel.

Kliimamuutustega kohanemine (2)

- Kohaliku tasandi kohanemisstrateegiate arendamine ja rakendamine ning koostöö erinevate juhtimistasandite vahel;
 - Linnapeade pakti kliimamuutustega kohanemise algatus
- Uuenduslike kohanemisvõimaluste pakkumine linnapiirkondades, sealhulgas vee-, energia- ja ehitussektoris ning tervist ja heaolu käsitlevad lahendused;
- Avaliku ja erasektori partnerluste rakendamine kliimamuutustega kohanemise teemal;
- Projektid, mis keskenduvad energiavõrgu, transporditaristu või ühiskondlike hoonete vastupidavuse suurendamisele kliimamuutuste osas, näiteks standardite ja ehitusnormide rakendamise kaudu.

Kliimamuutuste mõjudega kohanemine (3)

- Sinirohetaristu arendamine ning ökosüsteemil põhinevate lähenemisviiside rakendamine;
 - Soojasaarte efekti vähendamine murukatustega, rohelised alad jahutajatena, linna pinnase läbilaskvuse suurendamine
- Üleujutuste ja rannikualade piiriülene haldamine, rõhuasetus tihedalt asustatud deltatel ja rannikualadel;
- Kliimamuutustega kohanemine metsamajanduses metsatulekahjude ohu vähendamiseks;
- ELi äärealade kliimamuutuste riski- ja haavatavuse hindamine ja kohanemisstrateegiate väljatöötamine ja rakendamine;
- Äärmuslike sündmuste varajase hoiatamise süsteemid.

Kliimaalane juhtimine ja teave

2019 prioriteetidid:

1. Kliima- ja energiasstrateegiate arendamine ja rakendamine, 2030 ja 2050;
2. Käitumuslike muutuste propageerimine, peamiselt KHG heitkoguste vähendamise ja ressursitõhususe meetmed;
3. ELi heitkogustega kauplemise süsteemi toimimise hindamine, seire ja aruandluse läbipaistvus;
4. F-gaaside alase võimekuse ja teadlikkuse tõstmine (tootjatest kuni lõppkasutajateni), koolitused;
5. Kliimapoliitika rakendamise järelevalve, hindamine ja järelhindamine;
6. Parimate praktikate jagamine ja teadlikkuse suurendamise meetmed, mis käsitlevad kliimamuutustega kohanemisvajadusi.

LIFE Kliimaprogrammist toetatud projektid

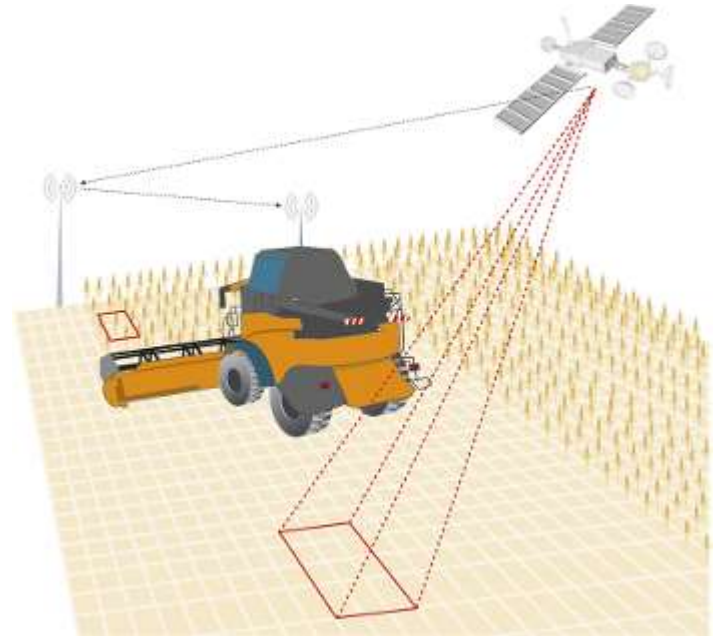
- LIFE HydroClimateStrategyRiga-Riia linna üleujutusohu ja selle maandamine
- LIFE AdaptFor- metsade majandamine vastavalt kliimamuutustele
- LIFE solar highways- 30% tõhusamad energiatootjad, vähem müra, taastuva energia osakaalu kasv
- LIFE- BRAINYMEM- N₂O heitkoguse vähenemine, 25% väiksem energiakasutus, 50-70% efektiivsem reoveepuhustus

Climate winners 2016/2017

- LIFE + AGRICARBON põllumaa kasutamine kasvuhoonegaaside pinnases talletamiseks
- Crops for better soil – mahepõllumajandustehnikatega süsinikusisalduse suurendamine pinnases
- EKO-LIFE – Austria piirkonna elanikele kliimateadlikkuse suurendamise projekt ökoloogilise jalajälje vähendamise ja teadliku toitumise abil

Taotluse esitamine

- **Kliima allprogrammi juhised 2019**

ec.europa.eu/life → 2019 LIFE call for proposals for traditional projects -
Climate action → Download: https://ec.europa.eu/easme/sites/easme-site/files/life_2019_climate_action_package.zip

- Taotluse esitamise **tähtaeg on 12. september 2019 (kell 17.00 Eesti aja järgi).**

- Taotlus esitatakse LIFE koduleheküljel kasutades süsteemis veebi tööriista nimega **eProposal**.

- Lepingute sõlmimine 2020 mais.

- Projekti võimalik varaseim alguskuupäev on 1. juuni 2020.

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Kliima allprogrammi küsimused:

Maris Arro

Maris.Arro@envir.ee

Tel. 6262986